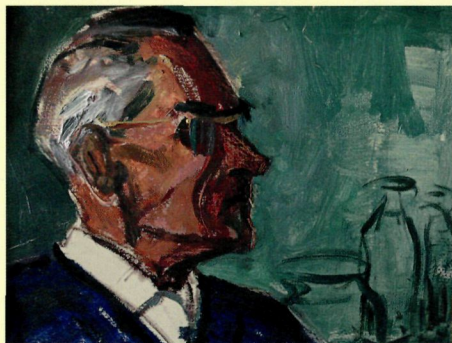

LATVIJAS AKADEMISKĀ BIBLIOTĒKA

G L E Z N U I Z S T Ā D E

A N T O N S A I V A R S
AR MĪLESTĪBU SIRDĪ

Atklāšana 2006. gada 20. jūnijā plkst. 16.00
Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā
Rīgā, Rūpniecības ielā 10

MŪŽAM KLEJOJOŠAIS SAPŅOTĀJS – ANTONS AIVARS

Zilacinais zēns no Zīlo ezeru zemes dzimis pavasarī, pašā ziedu laikā – 1906. gada 30. maijā – kuplā ģimenītē, kurā vienmēr valdīja mīlestība, sirsnība un satīcība. Šo mīlestību savā sirdī tēvs vienmēr nesa līdzī un visur bija mīļi gaidīts.

Dzīve tēvam bija, kā viņš mēdza jokot – raiba kā dzeņa vēders. Un tik tiešām, pirmos trīs skolas gadus viņš mācījās Mežvidos, kopā ar saviem pieciem brāļiem un māšeli.

1914. gadā, kad Putilova rūpnīcu demontēja un pārveda uz Sanktpēterburgu, visa ģimene pārcēlās un turieni dzīvoja, jo Antona tēvs strādāja rūpnīcā.

Trīs gadus Antona mācījās Sanktpēterburgā pamatskolā. Kad 1917. gadā māte ar bērniem atgriezās Latvijā, tēvs turpināja mācības vakarskolā un strādāja rūpnīcā par atslēdznieku.

1939. gadā Antona veiksmīgi iestājās Latvijas Universitātē, Ģeoloģijas fakultātē. Paraleli mācībām viņš strādāja par laborantu fakultātē. Tēvs ļoti mīlēja savu izvēlēto specialitāti un Latvijas zemi izstaigāja krustām šķērsām.

1945. gada janvārī Antona dzīvē ienācām mēs divas – mana mamma un es.

1945. gadā tēvs nevarēja pabeigt universitāti, jo Krievija okupēja Latviju un brīvās Latvijas laikā iegūtās zināšanas netika atzītas, tādēļ nācās mācīties vēl divus gadus, lai diploms būtu derīgs.

Taču 1947. gadā fakultātē tika pabeigta ar izcilību un Antonu uzaicināja strādāt Latvijas Zinātņu akadēmijā. Bet prieks bija gaužām īss, jo 1950. gadā tēvu izmeta no akadēmijas. Iemesis vienkārs – viņa brālis (bijušais latviešu leģionārs) tika nošauts un ģimene izsūtīta uz Sibīriju. Ar to pilnīgi pietika, lai sapnis par disertāciju un zinātnieka karjeru būtu izsappnots.

Tas bija smags trieciens, un tēvs to ļoti pārdzīvoja. Visi sapņi sabruka vienā mirklī. Bijām gatavi, ka mūs varētu izsūtīt uz Sibīriju, bet laime šoreiz stāvēja mums blakus, un mēs palikām Latvijā.

Ar lielām pūlēm tēvs dabūja inženierģeologa darbu. Viņš pētīja grunts iezus, veica inženierzinātniskus pētījumus un deva slēdzienus, vai drīkst būvēt ēkas attiecīgajā objektā. Bija bieži komandējumi uz Igauniju, Lietuvu, Kaļiņingradu un, protams, pa Latviju.

Tēvu uzskatīja par ļoti spējīgu speciālistu un rēķinājās ar viņa atzinumiem.

Es bieži braucu tēvam līdzī komandējumos. Tie bija neaizmirstami brīži manā dzīvē. Viņš mācīja man saskatīt skaistumu dabā, priecāties no sirds par visu, kas mums apkārt. Tēvs man iemācīja arī zīmēt un fotografēt.

Tēvs allaž bija mīlēts un gaidīts. Draugu pulkā viņš vienmēr uzturēja omulību, dziedāja, spēlēja klavieres un ģitāru. Īsāk sakot – bija sabiedrības dvēsele.

Ūdenskrājas un zimēšanas bloks vienmēr tika ņemts līdzī, gan braucot komandējumos, gan ekskursijās. Tā pašmācības ceļā radās viņa pirmie nedrošie akvareļi.

1953. gadā tēvs uzsāka studijas – mācības glezniecībā – marinista Aleksandra Zviedra studijā. Tā bija tikai amatieru studija, izveidota Mākslas darbinieku namā. Sākumā studijā bija 45 dalībnieki, bet palika tikai 19 – izturīgākie. Tajā skaitā arī mans tēvs.

Dalībnieki bieži izbrauca uz kādu no Latvijas skaistākajiem nostūriem, kur notika gleznošanas nodarbības dabā. Pēc tam rīkoja izstādes, kurās piedalījās studijas dalībnieki ar atļautiem trīs darbiem.

Pirmo reizi tēvu uzaicināja izstādīt 25 akvareļus 1965. gadā Dabas muzejā. Tas bija pirmais triumfs viņa dzīvē. Tēvs bija ļoti laimīgs.

1966. gadā šo studiju sāka vadīt abi brāļi Andrejs un Juris Ģermaņi – gleznotāji.

No 1973. gada — katru gadu — Tautas glezniecības studija rīkoja savu dalībnieku izstādes Amatu ielā 4, Valsts Vēstures muzejā, kurā ar saviem darbiem aktīvi piedalījās arī mans tēvs.

Šai studijai bija piedāvājums piedalīties Maskavā Tautsaimniecības sasniegumu izstādē, Latvijas paviljonā, kurā tēvam atļāva izstādīt trīs gleznas. Tās neatgriezās Latvijā. Gleznas nopirka pārstāvji no Japānas, Itālijas un Francijas.

1970. gadā noorganizēju tēvam izstādi Rīgas Politehniskajā institūtā, kur tika izstādītas jau 35 gleznas. Radās darbi, gleznoti pasteli. Zīmējumi ieguva pavisam citu raksturu.

Pateicoties draugam Aleksim Dreimanim, kurš atsūtīja tēvam pastelju no Kanādas, viņam bija iespēja pilnveidot sevi glezniecībā.

Un tad sākās viņa gleznu izstādes.

1975. gadā — VEF kultūras pili — ar 45 darbiem,

1980. gadā — Jāņa Raiņa Dailes teātri — ar 50,

1985. gadā — atkal Rīgas Politehniskajā institūtā — ar 55 darbiem.

Tēvs daudz ceļoja pa plašo Krieviju. Gūtie iespaidi: Vidusāzijas senatne, Kaukāza iespaidīgās kalnu grēdas, Krimas pasakainā daba, Melnās un Baltijas jūras plašumi un Kamčatkas vulkānu zemes varenība rada atspulgu Antona gleznās.

Smaga slimība pieveica dzīvespriecīgo un nenogurdināmo Antonu. 1990. gada 29. maijā jautrais un nebēdnīgais sapņotājs aizgāja aizsaulē.

1991. gadā Rīgas pils Vēlņu zilē tapa manis un Antona draugu organizēta piemiņas izstāde gleznotāja 85 gadu atcerei. Un tas notika jau brīvajā Latvijā.

Tika izstādīti 70 darbi. Atsaucība bija liela un apmeklētāji lūdza pagarināt izstādi vēl uz vienu mēnesi. Šajā pasākumā piedalījās ar Latvijas televīziju.

Tagad, kad tēvam tuvojās 100 gadu atcere, izsaku dziļu pateicību Saulaines pārzīnei Kanādā par viņas atsaucību noorganizējot un izstādot 25 tēva gleznas 2006. gada 2. aprīlī.

Esmu parādā dziļu pateicību Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas direktorei Ventai Kocerai par brīnišķīgo iespēju atvērt izstādi un veltīt to tēva 100 gadu atcerei.

Astra Aivare-Strade

